

[Axel Sørensen.]

større landbrug, men man kan sige, at det mindre landbrug er ude for modvind i denne tid. Mange anfører, at mekaniseringen bidrager til, at udstykningen må ophøre. Jeg synes, at denne argumentation ikke er særlig vel anbragt. Mekaniseringen kan være en hjælp til at få frigjort tid, det kan den også være for de mindre landbrug, som så kan anvende denne tid med langt større økonomisk udbytte i husdyrholdet.

Det radikale venstre vil derfor fortsat fremme en sund jordfordeling, derunder også oprettelsen af nye husmandsbrug, der, hvad størrelse angår, både arbejds- og erhvervsøkonomisk vil kunne påkalde fornøden interesse blandt landets unge ved valg af erhverv, og vi mener, at der bør stilles de fornødne midler til rådighed hertil, da landbrugsproduktionen vil vise en stigende kurve.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale gennemførelsen af de to foreliggende lovforslag.

Kristian Kristensen: De to lovforslag, vi her behandler, forslaget om ændringer i statshusmandsloven og det dertil hørende forslag til udlånslov, hænger jo sammen, og de følger begge stort set kommissionens flertalsforslag. Jeg finder, at alle de ændringer, der her er foreslået, er forbedringer i forhold til gældende lov.

Som det ærede medlem hr. Carl Petersen sagde, må lovgivningen følge udviklingen, og det må være i samklang med udviklingen, at det offentlige udgifter pr. brug efter forslaget bliver mindre end efter gældende lov. Efter forslaget er det offentlige indsats jo begrænset til $\frac{1}{5}$ af lånet, og resten skal stort set forrentes med nogenlunde normal rente. Med hensyn til denne femtedel, som altså er rente- og afdragsfri, er det nok sådan, at dette beløb bringer de nyoprettede brug ned i prisklasse med tilsvarende brug i den fri handel. Det er jo aldeles nødvendigt, hvis man overhovedet skal have dem afsat, men billigere behøver de heller ikke at være, og det er det, der har været tilfældet tidligere og efter gældende lov, så forslaget bringer altså her forholdene på en mere rimelig basis.

Må jeg i denne forbindelse, foranlediget

af det ærede medlem hr. H. C. Toft, sige, at vi kan nok ikke for tiden komme længere ned med statens udgift pr. nyoprettet brug, hvis vi overhovedet vil holde det i gang, men vi må vel også se denne statsudgift i en større sammenhæng, på samme måde i øvrigt som med hensyn til landbrugskursus. Jeg kunne jo minde om, at det koster samfundet adskilligt mere f. eks. at uddanne en dyrlæge eller en ingeniør, end det koster at anbringe en husmandsfamilie i et nyoprettet brug.

Også foranlediget af det ærede medlem vil jeg gerne sige, at det er jo rigtigt, at den højtærede fiskeriminister og andre på retsforbundets vegne har talt imod og er gået imod statsfinansiering, men det er da lykkeligtvis også rigtigt, at det nu er lykkedes under denne regering, hvori retsforbundet er deltager, at få begyndt afviklingen af statsfinansieringen på flere områder og altså også på dette.

Dernæst er det i vore øjne et skridt i den rigtige retning, at de af jordlovsudvalget oprettede brug ikke kan oprettes på anden måde end på jordrentevilkår. Man kan vistnok sige, at med den eksplosive udvikling, der er i jordprisen, kan det være nødvendigt, at samfundet alle de steder, hvor det overhovedet er muligt, værner sin naturlige ret til de værdistigninger, der fremkommer på grund af samfundets udvikling, og her er altså ét af områderne.

Dernæst er det en rationalisering, at der nu foreslås den ændring, at 3 eller 4 lån bliver til ét, og ligeledes, at man lader et lokalt pengeinstitut administrere lånets udbetaling. Et fremskridt er det endvidere, at afdragstiden nu for alle lån bliver ens — den bliver nu 60 år. Det betyder bl. a., at der vil være afdraget forholdsvis meget på lånet, inden et generationsskifte normalt finder sted. Det letter omsætningen, og denne lettelse i omsætningen, lettelse af generationsskiftet, er jo også det, der tilsigtes ved bestemmelsen om, at private prioritetslån normalt kan placeres i statshusmandsbrug, idet statslånet rykker tilbage for andre prioriteter inden for grænsen af 120 pct. af ejendomsværdien.

Det er altså en lang række ændringer, som vi fra retsforbundets side stort set betragter som forbedringer. Vi har ventet